

Udnyttelse af idrætsfaciliteterne i København

Københavns Kommune
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Rapport - juni 2013

Baggrund

Med budget 2013 har Borgerrepræsentationen besluttet, at Kultur- og Fritidsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen skal udarbejde en undersøgelse af udnyttelsesgraden af de kommunale idrætsanlæg. Sigtet er, at undersøgelsen kan fungere som afsæt for, at der frem mod budget 2014 arbejdes med forslag til, hvordan Københavns Kommune bedst muligt og mest effektivt kan give københavnere nye og bedre muligheder for at dyrke idræt.

På den baggrund er brugen af de enkelte kommunale idrætshaller, skoleidrætshaller, gymnastiksale og svømmefaciliteter på folkeskoler, offentlige svømmehaller og udendørs kunstgræsbaner blevet registreret i hele åbningstiden i en uge. Denne del blev behandlet i Kultur- og Fritidsudvalget den 2. maj 2013.

Efterfølgende er de almindelige græsbaner og tennisbaner blevet registreret i en uge – kl. 15 – 22 i hverdage og kl. 9 – 17 i weekenden. Resultaterne herfra er indarbejdet i det første udkast og udgør nu denne samlede rapport.

Udfordringerne for den københavnske idræt er, at der er særdeles høj belægning på byens idrætsfaciliteter i prime-time (kl. 16 - 20). Særligt de store idrætshaller er de facto fuldt udnyttet i de tidsrum, hvor aktiviteterne særligt retter sig mod børn og unge. Men også svømmehaller, fodboldbaner og specialanlæg er tæt på at være fuldt belagt i de sene eftermiddagstimer.

Der er imidlertid ledig tid uden for prime-time. På den baggrund er der udarbejdet et særskilt notat med forslag til tiltag, der kan øge aktivitetsniveauet i de københavnske idrætsfaciliteter.

Undersøgelsen omfatter alene de kommunale anlæg. Idrætsfaciliteter, der får et driftstilskud fra Københavns Kommune som f.eks. DGI-byen, er ikke en del heraf.

Præmisser for anlæg af og fordeling af tid i idrætsfaciliteter

Anlæg af og fordeling af tid i idrætsfaciliteter i København sker på baggrund af en grundlæggende præmis om, at skolerne bruger tiden om dagen, og at foreningerne bruger tiden eftermiddag, aften og weekend. Hvad der herudover er til rådighed afsættes på kommercielle vilkår, primært til selvorganiserede aktiviteter eller bruges til kommunalt initierede aktiviteter (sociale, kriminalitetsforebyggende eller lignende).

Undersøgelsen af brugen af idrætsfaciliteterne bekræfter, at udnyttelsen af tiden sker som ovenfor beskrevet. Samlet set står skolerne for 16 pct. af de bookede tider og foreningerne for 58 pct. Resten bookes af forbund, sælges til private eller anvendes til kommunalt igangsatte projekter.

Undersøgelsen viser imidlertid også, at der er tider og anlæg, hvor foreninger eller skoler ikke anvender tiden – i nogle tilfælde endda udebliver fra tid, der er reserveret. På den baggrund vil Kultur- og Fritidsforvaltningen igangsætte initiativer med henblik på dels at hindre overbooking, dels at udnytte ledige tider bedre.

Forslagene tager udgangspunkt i, at der ikke ændres ved den grundlæggende præmis for fordelingen af tiden på idrætsanlæggene. Vil man intensivere udnyttelsen af faciliteterne yderligere, peger undersøgelsen på, at den bedste udnyttelse er ved kommercielt og selvorganiseredes brug af faciliteterne. En anden mulighed er et større samarbejde på tværs af forvaltningerne. Ud over Børne- og Ungdomsforvaltningen er det relevant både at inddrage Sundhedsforvaltningen, Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen. I første omgang handler det om at tydeliggøre mulighederne på idrætsanlæggene. Erfaringen viser dog, at det i vidt omfang er de samme tider, der anses for attraktive, og derfor er udfordringen at øge aktiviteten uden for de attraktive tider.

Folkeskolereform og heldagsskole

Med folkeskolereformen og heldagsskolen kommer brugen af idrætsfaciliteterne til at ændre sig markant. Forslaget om mere idræt og bevægelse på skoleskemaet kommer til at betyde en højere belægningsprocent på idrætshaller og en efterspørgsel på flere idrætsfaciliteter. Det skal ses i sammenhæng med, at flere skoler ikke har egne faciliteter. F.eks. har Højdevangens Skole for nylig inddraget sine gymnastiksale til et ungdomsmiljø. Her er man helt afhængig af at kunne afvikle idrætstimerne på de nærtliggende idrætsanlæg.

Den nye organisering af folkeskolen taler for en styrkelse af det konstruktive samarbejde mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen, der allerede er i gang.

Vil man igangsætte nye aktiviteter vil det som udgangspunkt koste flere ressourcer til f.eks. transport, bade, rengøring og igangsættelse af aktiviteterne – her må afsæt og udspring være lokale ønsker, behov og økonomi hos de, der vil gøre brug af faciliteterne.

I. Konklusion på data

Undersøgelsens væsentligste konklusioner er:

- Idrætshaller udnyttes intenst i både dag- og aftentimer
- Der er mange ledige timer i gymnastiksale uden for skoletiden
- Svømmehaller bruges intenst over hele ugen. De mindre skolesvømmehaller har ledig kapacitet i weekenderne.
- Speciallokaler bruges meget i prime-time (kl. 16 – 20), men ikke meget i dagtimerne
- Kunstgræsbaner bruges intenst i prime-time (kl. 16 – 20), men mindre i dagtimerne
- Græsbaner udnyttes til deres maksimale grænse
- Der er overskydende kapacitet på udendørs tennisbaner

Hver uge udbydes der i størrelsesordenen 32.600 timer i de københavnske idrætsfaciliteter. Timerne er fordelt på idrætshaller, gymnastiksale, svømmehaller samt på græs- og kunstgræsbaner. Hertil kommer ca. 5.000 timer i specialanlæg som f.eks. fægtehal og keglebane.

Det overordnede billede er, at særligt tiden fra kl. 16 - 20 på ugens 4 første hverdage er særdeles godt udnyttet. Her er børn og unge blandt de højst prioriterede grupper, når tiden skal fordeles.

Ser man samlet på indendørs idrætsfaciliteter, er der aktivitet i 71,2 pct. af tiden i dette tidsrum. Særligt stor er aktiviteten i de store idrætshaller og i svømmehallerne. Her er der idrætsaktivitet i op mod 90 pct. af tiden.

Set ud over ugen som helhed er belægningsgraden noget lavere. Her er aktivitet i 55,8 pct. af tiden.

Udendørs græsbaner udnyttes til deres maksimale belastningsgrænse – og mere til.

De enkelte brugergrupper

Undersøgelsen viser, at brugen af indendørs idrætsanlæg er størst, når de er reserveret til privat udlejning/selvorganiseret idræt. Samlet set er indendørs idrætsfaciliteter i brug i 96,6 pct. af tiden, når den er reserveret til denne brugergruppe. Men også foreninger, skoler, gymnasier og daginstitutioner gør i vidt omfang brug af den tid, de har reserveret i disse faciliteter. Her møder over 70 pct. frem til den reserverede tid.

II. Fremadrettede initiativer

På baggrund af konklusionerne i undersøgelsen igangsætter Kultur- og Fritidsforvaltningen en række tiltag med henblik på at øge brugen af idrætsfaciliteterne.

Initiativer der kan realiseres ved omprioriteringer inden for driftsrammen

Dialog

- Der indledes en dialog med idrættens organisationer (Idrætsforum København, DGI m.fl.) med henblik på at drøfte strukturelle initiativer.
- De lokale brugerorganer inviteres til en drøftelse af område- og halspecifikke udfordringer og muligheder.

- Der indføres en "genbekræftelses"-dialog i starten af sæsonen. Her kan foreninger og skoler afmelde tildelt tid, de alligevel ikke har behov for.
- Der indledes dialog med skolerne om brugen af idrætsfaciliteterne i dagtimerne. Behovet for tid i idrætsfaciliteterne øges med den nye folkeskolereform, der har fokus på idræt og bevægelse.
- Der skabes et øget samarbejde med kommercielle aktører for blandt andet at udnytte kunstgræsbanerne i dagtimerne.

Information

- Der iværksættes initiativer, der kan synliggøre ledig tid over for foreninger.
- Ledig tid synliggøres overfor selvorganiserede brugergrupper.
- Information om ledig kapacitet skal formidles i et samarbejde med øvrige forvaltninger. Målet er at nå flest mulige borgere.
- Prisdifferentieringen på anlæg skal synliggøres, og der skal sættes fokus på mulighederne for at eksperimentere lokalt med yderligere prisdifferentiering.

Ændring af rammebetingelser

- Der rettes forslag til Folkeoplysningsudvalget om indførelse af en "frit lejde"-ordning med mulighed for, at foreninger og skoler, der afmelder ledig tid, har forrang ved næste ordinære fordelingsrunde.
- På tennisanlæg med overskydende tid skal det gøres muligt for kommunen at sælge tiden til selvorganiserede brugere.
- Der sættes fokus på brugen af "et-bruger" anlæg, så fx flere fodboldklubber kan få tid på de små anlæg.

Kontrol

- Kontrollen med brug af reserveret tid i gymnastiksale skærpes gennem brug af nuværende og nye elektroniske registreringer.

Initiativer der kræver tilførsel af flere midler

Nedenfor er forslag, der kan øge brugen af idrætsfaciliteterne, hvis der afsættes flere midler. Forslagene henvises til forhandlingerne om budget 2014.

Budgetforslag

- Ansættelse af aktivitetsmedarbejdere
- Regulering af åbningstid, så svømmehaller holder længere åbent og gymnastiksale kortere
- Pulje til udvikling af nye aktivitetsmuligheder i faciliteterne

1. Hvor mange timer udbydes hver uge?

I Københavns Kommune er der i alt 45 kommunale, indendørs idrætsanlæg og 55 folkeskoler med gymnastiksale eller nærliggende idrætshaller. På anlæg, skoler og i parker er der omkring 200 græsbaner og 30 kunstgræsbaner i varierende størrelser fra 3- til 11-mandsbaner.

Hver uge udbydes i størrelsesordenen 32.600 timer i de københavnske idrætsfaciliteter. Heraf er 23.100 timer på de store 'klassiske' idrætsfaciliteter. Timerne fordeler sig som følger:

• Boldbaner:	2.100 ¹
• Kunstgræsbaner og grus	2.000
• Idrætshaller:	5.000
• Gymnastiksale:	9.000
• Svømmehaller:	5.000
I alt:	23.100

Hertil kommer i størrelsesordenen 5.000 timer i speciallokaler som f.eks. fægtehal, skøjtehal og kampsportslokaler og i størrelsesordenen 4.500 timer på tennisbaner.

2. Indendørs idrætsfaciliteter

De primære brugere af indendørs idrætsfaciliteter i dagtimerne på hverdage er skoler og daginstitutioner. Faciliteterne bruges også i et mindre omfang af ældreidrætten, selvorganiserede grupper og enkeltpersoner.

I eftermiddags- og aftentimerne er den største brugergruppe foreningerne og i mindre omfang den selvorganiserede idræt. I weekenderne bruges tiden primært til turneringer og selvorganiseret idræt.

Brugen af indendørs idrætsfaciliteter i løbet af ugen

Det overordnede billede er, at indendørs idrætsfaciliteter i vid udstrækning er booket og fuldt udnyttet i prime-time mellem kl. 16 og 20 på ugens første 4 dage. Her er der aktivitet i 71,2 pct. af tiden – jf. tabel 1.

Målt ud over hele ugen er der aktivitet i indendørs idrætsfaciliteter i 55,8 pct. af tiden.

Den samlede belægningsprocent på 55,8 pct. er det samlede antal timer, der står til rådighed for københavnere, fratrukket den tid, hvor faciliteterne står tomme pga. udeblivelser og tider, som ikke er reserveret. Aktivitetsniveauet er altså registreret i hele åbningstiden – både i prime-time og i de mindre efterspurgte tidsrum. Det påvirker i sagens natur 'det store billede'.

Hertil kommer to ting, som har en særlig indvirkning på den samlede belægningsprocent. For det første står mange speciallokaler tomme i dagtimerne, fordi de pga. deres særlige indretning ikke egner sig til andre idrætsgrene. For det andet slår gymnastiksalene negativt ud i statistikkerne, fordi salene i vid udstrækning står tomme i både skoletiden og i den tid, hvor foreninger udebliver fra den tid, de har booket.

Der er med andre ord åbenlyse forklaringer på, hvorfor nogle lokaler er belagt i markant lavere grad sammenholdt med andre. Disse afvigelser er tilsammen med til at trække den samlede belægningsgrad væsentligt ned.

Det er derfor vigtigt at skelne imellem de enkelte faciliteter, fordi belægningsprocenten varierer fra facilitet til facilitet.

¹ Tallet er udregnet med udgangspunkt i den maksimale belastning, som banerne kan tåle, hvis banekvaliteten skal opretholdes. Se evt. rapportens afsnit 7.

Som det fremgår af tabel 1, er særligt store haller på over 800 m² (dvs. en aktivitetsbane på 40 x 20 m. med tilhørende omklædning mv.) godt udnyttede. Her er der aktivitet i 68,5 pct. af åbningstiden. Som nævnt er aktiviteten betydeligt mindre i flere af de små specialiserede faciliteter. F.eks. er bokselokaler og keglebaner i brug i mindre end 25 pct. af den samlede åbningstid.

Ser man på samtlige indendørs faciliteter, er den væsentligste årsag til tomme lokaler og baner, at de ikke er bookede. Den næstvigtigste forklaring er ingen aktivitet, fordi de, der har booket faciliteten, er udeblevet.

Tabel 1: Belægningsprocent fordelt på facilitetstype (indendørs idrætsfaciliteter*)

Facilitetstype	Aktivitet man-tors kl. 16-20	Aktivitet alle tids-punkter	Ingen aktivitet: Ingen booking	Ingen aktivitet: udeblevet	Ingen aktivitet: lukket (fx pga. rengøring)	Ingen aktivitet: anden årsag	Total	Antal timer i alt
Bevægelseslokale < 800m ²	45,7	42,5	35,3	20,4	0,9	0,9	100	9 091
Idrætshal > 800 m ²	88,9	68,5	16,6	11,9	2,9	0,1	100	4 667
½ idrætshal	84,4	59,4	32,7	4,0	4,0		100	202
1/3 idrætshal (Islands Brygge)	52,8	44,9	32,5	22,6			100	243
Badmintonbane	91,7	57,2	40,9	0,6		1,3	100	624
Billardlokale	87,5	55,5	30,5	10,5	3,5		100	200
Bokselokale	84,4	25,1	65,2	7,5	2,2		100	414
Bordtennislokale	50,0	29,1	49,4	21,4			100	350
Bowlinghal**	100	95,1	4,9				100	81
Bueskydningsanlæg	100	57,4	28,7	11,9	2,0		100	101
Fægtesal	81,3	32,0	64,1	3,9			100	206
Kampsportslokale	67,0	25,1	59,9	5,9	0,3	8,7	100	573
Keglebane	40,6	20,2	71,4	3,3	5,2		100	213
Skøjtehal	100	68,9	29,4	1,7			100	119
Styrketræningslokale	82,9	43,2	56,6	0,2			100	505
Squashbane	98,4	62,7	34,7	1,2	0,1	1,3	100	836
Squashhal** (6 baner)	100	86,1	7,9	5,9			100	101
Tennisbane (indendørs)	95,8	62,4	17,2	14,0	3,5	2,9	100	314
Grusbane	81,3	23,6	58,5	17,9			100	106
Kunstgræsbaner	92,2	42,0	47,3	10,7			100	1 876
50 meter bane	93,4	85,4	2,7	10,4	0,5	1,0	100	823
25 meter bane	90,0	86,6	1,1	3,9	7,0	1,4	100	3 105
UV bane	68,8	69,7		4,1	6,1	20,1	100	512
Andre baner (spring- og varmtvandsbassin)	80,3	72,0	1,8	2,1	3,6	20,5	100	332
25 meter bassin	86,2	66,0	17,0	17,0			100	194
Andre bassiner	80,9	58,9	17,2	20,3		3,6	100	192
Samlet	71,2	55,8	28,1	12,5	2,0	1,5	100	25 980

*Foruden de indendørs idrætsfaciliteter medregner tabellen også kunstgræsbanerne.

**Tallene adskiller sig ved, at aktiviteterne er optalt pr. hal i stedet for pr. bane.

Bemærkninger

Undersøgelsen af brugen af de indendørs idrætsfaciliteter tegner et billede af, at det 'koster' på udnyttelsen at have et rigt og varieret udbud af idrætsfaciliteter. Generelt er belægningen på lokaler rettet mod et helt bestemt brug (f.eks. boksning) lavere end belægningen på f.eks. idrætshaller på over 800 kvadratmeter. Vil man være en by med et bredt facilitetsudbud og mangfoldigt idrætsbillede, betyder det alt andet lige mere ledig tid i faciliteterne.

3. De enkelte brugergrupper i de indendørs faciliteter

For at få et nærmere billede af brugen af de enkelte faciliteter kan man se på fremmødeprocenten for de enkelte brugergrupper. En fremmødeprocent er den faktiske brug af tid i forhold til antallet af bookede timer. Fremmødeprocenten er med andre ord et udtryk for, hvor stor en del af tiden de enkelte brugergrupper bruger den tid, der er reserveret til dem.

Registreringerne viser overordnet, at brugen af indendørs idrætsanlæg er størst, når de er reserveret til privat udlejning. Samlet set er de indendørs idrætsfaciliteter i brug i 96,6 pct. af tiden, når de er reserveret til privat udlejning. Men også foreninger, skoler, gymnasier og daginstitutioner gør i vidt omfang brug af den tid, de har reserveret. Her møder over 70 pct. frem til den reserverede tid – jf. tabel 2.

Tabel 2: Fremmøde- og udeblivelsesprocent fordelt på brugertype (samtlige indendørs faciliteter*)

Brugertype	Antal bookede timer	Procentvis fordeling af booket tid	Fremmødeprocent	Udeblivelsesprocent
Foreninger	8 240	45,9	70,8	29,2
Privat udlejning	1 798	10	96,6	3,4
Skoler og gymnasier	1 255	7	73	28
Skolers eget brug på egne faciliteter	2 853	15,9	-	-
Daginstitutioner og fritidstilbud	212	1,2	70,3	29,7
Offentlige brugere (bade)**	2 585	14,4	91,8	8,2
Andre brugertyper***	1 022	5,7	91,5	8,5
Samlet	17.965	100	80,7	19,3

*Foruden de indendørs idrætsfaciliteter medregner tabellen også kunstgræsbanerne.

**Fremmødeprocenten er her udregnet som antal timer med aktivitet ud af det samlede antal timer af anlægget booket til offentlige brugere.

***Andre brugertyper dækker over forbundenes tid til turneringer, blandede brugertyper, brugere der ikke har booket (dog ikke offentlige brugere ved bade), brugere ved institutionens egne aktiviteter (f.eks. Prismen), kommunale ældretilbud og ukendte brugertyper.

Brugen af idrætshaller på idrætsanlæg

Undersøgelsen viser, at blandt de mest efterspurgte – og flittigst udnyttede – indendørs faciliteter er de store idrætshaller på over 800 kvadratmeter. Når de er i brug til privat udlejning, er der aktivitet i 98,7 pct. af ti-

den. Også foreningerne møder frem i stort omfang, når det er de store haller, der er reserverede. Deres fremmødeprocent er her på 89,6 – jf. tabel 3.

Tabel 3: Fremmøde- og udeblivelsesprocent fordelt på brugertype i idrætshaller (min. 800 m2) på idrætsanlæg (ikke skoler)

Brugertype	Antal bookede timer	Procentvis fordeling af booket tid	Fremmødeprocent	Udeblivelsesprocent
Foreninger	1 523	50	89,6	10,4
Privat udlejning	602	19,8	98,7	1,3
Skoler og gymnasier	624	20,5	70,4	29,6
Daginstitutioner og fritids tilbud	45	1,5	73,3	26,7
Andre brugertyper	251	8,2	84,7	15,3
Samlet	3.045	100	88,0	13,4

Brugen af gymnastiksale og idrætshaller på skoler

Fremmødeprocenten er betydeligt lavere på skolerne. Her møder foreningerne frem i 43,4 pct. af den reserverede tid. Skoleme bruger 28,2 pct. af den tid, der er afsat til skolens eget brug efter kl. 15 – jf. tabel 4.

Tabel 4: Fremmøde- og udeblivelsesprocent fordelt på brugertype på gymnastiksale og skoleidrætshaller – efter kl. 15

Brugertype	Antal bookede timer	Procentvis fordeling af booket tid	Fremmødeprocent	Udeblivelsesprocent
Foreninger	2 675	86,0	43,4	56,6
Skolens eget brug	390	12,5	28,2	71,8
Ukendt/Andre brugertyper	45	1,4	73,3	26,7
Samlet	3.110	100	42,0	58,0

Bemærkninger

København har 57 folkeskoler. Af dem har 55 egne idrætsfaciliteter. 14 folkeskoler med egne faciliteter gør også brug af faciliteterne på nærliggende idrætsanlæg.

Den nye folkeskolereform betyder en større efterspørgsel på faciliteter til bevægelsesaktiviteter. Undersøgelsen viser, at der er ledig tid i dagtimerne på hverdage på idrætsanlæggene. I det lys er det på den korte bane uproblematisk, at skolerne gør brug af idrætsfaciliteter på nærliggende idrætsanlæg.

Udfordringen ligger i højere grad i udnyttelsen af skolefaciliteterne.

De seneste år er der gjort en stor indsats for at forbedre foreningernes adgang til folkeskolerne. I dag er kun 10 folkeskoler ikke åbne for foreninger uden for almindelig skoletid. Forklaringerne bag dette er forskellige, heriblandt at gymnastiksalene er små eller dårligt placeret i forhold til offentlig adgang.

Den relativt lave fremmødeprocent på skolerne giver anledning til at overveje, hvordan man kan sikre en højere udnyttelse og sikre, at foreninger, der ikke udnytter den tid, de har fået til rådighed, afmelder den, så tiden kan komme andre til gavn.

For så vidt angår foreningstiden i gymnastiksalene på skolerne, er de for en stor dels vedkommende afsat til indendørs fodbold. Kultur- og Fritidsforvaltningen har indledt en dialog med DBU København. Målet er i fællesskab at efterprøve, om en væsentlig del af forklaringen på den ringe udnyttelse af gymnastiksalene skal findes her.

På folkeskolerne er der flere steder installeret nøglekort. Det betyder, at brugerne kan få adgang uden, at der behøver at være opsyn, og at udgifterne til den øgede åbningstid alene er omkostninger til forbrug af el, vand og varme. Alligevel giver undersøgelsen anledning til overvejelser om, hvor mange skolefaciliteter det er relevant at åbne for foreningerne uden for undervisningstiden.

Erfaringer viser, at gymnastiksalene på skoler er gode til aktiviteter for mindre børn. Det skyldes blandt andet, at der her er tænkt i trafiksikre adgangsveje, men også at de mindre rum danner en god ramme om aktiviteten for mindre børn. Det sidste gør sig også gældende for bløde bevægelsesformer som f.eks. gymnastik og yoga.

Til gengæld er faciliteterne på skolerne mindre velegnede til de store skolebørn og foreningsidræt. Her er der ønske om mere plads og meget gerne klubfaciliteter i umiddelbar nærhed af den enkelte facilitet.

På de fleste idrætsanlæg registreres fremmødet til de forskellige aktiviteter. Møder foreningerne ikke op i overensstemmelse med det gældende regelsæt, får de frataget den tid, der er afsat til dem. På skolerne er der ikke samme kontrol.

Målet om en højere udnyttelse af faciliteterne kan nås dels gennem dialog, dels gennem en øget kontrol med udnyttelsen af tiden. For så vidt angår det sidste er mulighederne blandt andet kontrol af brugen af nøglekort, at bede foreningerne bekræfte fremmøde eller f.eks. at opsætte lysfølere, der automatisk kan registrere, om der er aktivitet i det enkelte lokale.

4. Aktiviteten hen over ugen i de indendørs faciliteter

Københavns Kommune udbyder hver uge i alt 14.000 timer i haller på idrætsanlæg og i gymnastiksale. Heraf er knap halvdelen på hverdage mellem kl. 8 og 16. De resterende tider er placeret fra kl. 16 og frem til den enkelte facilitet lukker samt i weekenden.

Som allerede anført er fremmødeprocenten størst på ugens 4 første hverdage mellem kl. 16 og 20. I dette tidsrum er der aktivitet i mere end 90 pct. af den bookede tid på idrætsanlæggene. I dagtimerne frem til kl. 15 er fremmødeprocenten under 80, og i de senere aftentimer er fremmødeprocenten igen på nogenlunde dette niveau – jf. tabel 5.

Tabel 5: Fremmødeprocent fordelt på tidsinterval og ugedag på alle indendørs faciliteter på idrætsanlæg*

Tidsinterval	Man-tors		Fredag		Lør-søn	
	Antal bookede timer	Fremmødeprocent	Antal bookede timer	Fremmødeprocent	Antal bookede timer	Fremmødeprocent
Kl. 7-8	46	76,1	13	85	4	50,0
Kl. 8-15	1 492	75,4	351	79	1 076	86,4
Kl. 15-16	269	80,3	59	90	178	82,8
Kl. 16-17	408	90,0	87	91	155	83,9
Kl. 17-20	1 360	96,0	287	86	292	81,5
Kl. 20-21	437	94,5	87	79	41	78,0
Kl. 21-22	385	87,5	56	73	18	83,3
Kl. 22-23	229	79,5	8	100	3	100,0
Samlet	4.626	86,1	948	82,8	1.767	85,3

*Foruden de indendørs idrætsfaciliteter medregner tabellen også kunstgræsbanerne. Svømmehaller er ikke med i denne tabel.

Generelt er faciliteterne på skolerne mindre attraktive end på idrætsanlæggene. I hvert fald kan man konstatere, at fremmødeprocenten her er betydeligt lavere. Fra mandag til torsdag når den op omkring 50 mellem kl. 16 og 20. Uden for det dette tidsrum er det omkring en tredjedel, der møder op til den tid, de har reserveret – jf. tabel 6.

Tabel 6: Fremmødeprocent fordelt på tidsinterval og ugedag på alle indendørs faciliteter på skoler (dog ikke skolesvømmehaller)

Tidsinterval	Man-tors		Fredag		Lør-søn	
	Antal bookede timer	Fremmødeprocent	Antal bookede timer	Fremmødeprocent	Antal bookede timer	Fremmødeprocent
Kl. 8-15	1 987	-	465	-	331	42,0
Kl. 15-16	216	34,3	36	19,4	58	24,1
Kl. 16-17	276	35,1	43	25,6	57	31,6
Kl. 17-20	1 023	53,5	152	34,2	137	30,7
Kl. 20-21	330	43,3	39	28,2	30	53,3
Kl. 21-22	285	34,0	27	28,2	24	66,7
Kl. 22-23	18	11,1	5	40,0	16	43,8
Samlet	4.135	44,7	767	29,1	653	38,6

Note: Fremmødeprocenter for dagtimer i hverdagene er ikke medtaget, da der ikke er optalt i dette tidsrum.

Sætter man fokus på de store idrætshaller på skolerne, ligger fremmødeprocenten her over den, man ser på idrætsfaciliteterne på skolerne som helhed. Mellem kl. 16 og 20 fra mandag til torsdag er den over 60 pct. – jf. tabel 7.

I aftentimerne ligger den generelt betydeligt højere, hvilket igen synes at indikere, at interessen for at bruge de egentlige idrætshaller både på skoler og på idrætsanlæggene er betydeligt større end interessen for de mindre gymnastiksale.

Tabel 7: Fremmødeprocent fordelt på tidsinterval og ugedag i idrætshaller (800 m2) på skoler

Tidsinterval	Man-tors		Fredag		Lør-søn	
	Antal bookede timer	Fremmødeprocent	Antal bookede timer	Fremmødeprocent	Antal bookede timer	Fremmødeprocent
Kl. 8-15	172	-	52	-	56	58,9
Kl. 15-16	18	38,9	5	60,0	9	55,6
Kl. 16-17	20	60,0	5	100,0	8	50,0
Kl. 17-20	82	61,0	18	72,2	24	62,5
Kl. 20-21	28	71,4	7	57,1	9	88,9
Kl. 21-22	28	53,6	4	66,7	9	88,9
Kl. 22-23	14	14,3	2	66,7	6	66,7
Samlet	362	55,8	93	75,0	121	63,6

Note: Fremmødeprocenter for dagtimer i hverdage er ikke medtaget, da der ikke er optalt i dette tidsrum.

Bemærkninger

De primære brugere i prime-time kl. 16 til 20 er børn og unge. Med den høje belægning, der er på særligt idrætshallerne i dette tidsrum, er der fortsat behov for at etablere netop idrætshaller.

Herudover skal både nye og eksisterende faciliteter understøttes af gode klubhusfaciliteter og samlingsmuligheder. Klubhuse understøtter foreningslivet med opholdslokaler til samvær før og efter idrætsaktiviteter. Samværsmuligheder er et fundament for foreningsarbejde. Foreningslivet skaber møder mellem mennesker. Det skaber et rum, hvor også sideeffekterne af deltagelsen kan udfolde sig - f.eks. i form af aktiviteter, der medvirker til f.eks. integration. Det skal ses i sammenhæng med, at blandt de primære idrætsaktiviteter hos denne gruppe er boldspil og svømning.

Aktivitetsmønstret set hen over såvel dagen som ugen giver anledning til en fortsat dialog med forbundene om at flytte voksenaktiviteterne ud på de sene aftentimer. Dette er et tilbagevendende tema, når faciliteterne skal fordeles.

5. Svømmehaller

Københavns Kommune har 8 svømmehaller og 5 skolesvømmehaller.

Den offentlige åbningstid i de egentlige svømmehaller varierer. Den er fordelt i tidsrummet mellem kl. 6 og 21 på hverdage og mellem kl. 8 og 16.30 i weekenderne. Uden for den offentlige tid er svømmehallerne åbne for foreningerne. Det skal imidlertid bemærkes, at foreningstiden er centreret i tidsrummet mandag til torsdag mellem kl. 16 og 22. Om morgenen inden kl. 8 er der både selvorganiserede idrætsudøvere – i daglig tale 'offentlige brugere' – og foreningsidræt i de offentlige svømmehaller.

De primære brugere af de offentlige svømmehaller er de offentlige brugere. De disponerer over mere end halvdelen af den tid, der er til rådighed, mens foreningerne optager en fjerdedel af tiden. Skoler og institutioner bruger ca. 10 pct. af tiden.

I de offentlige svømmehaller er brugen opgjort pr. bane. Det betyder, at en svømmehal med 6 baner har 6 idrætstimer pr. klokke-time. Banerne er i brug, når mindst én svømmer på dem. I skolesvømmehallerne er brugen opgjort pr. bassin, så her er faciliteten behandlet som én samlet time.

Skolesvømmehaller kan ikke umiddelbart sammenlignes med offentlige svømmehaller, da forholdene i en skolesvømmehal er meget forskellige fra en offentlig svømmehal. Skolesvømmehallerne er generelt mindre og har lavere bassindybde.

Fremmødeprocenten er væsentlig højere i de offentlige svømmehaller end i skolesvømmehallerne – jf. tabel 8 og 9. Det peger på, at de offentlige svømmehaller er mere efterspurgt end de mindre skolesvømmehaller.

Tabel 8: Fremmødeprocent fordelt på brugertype i offentlige svømmehaller

Brugertype	Antal bookede timer	Procentvis fordeling af booket tid	Fremmødeprocent
Foreninger	1 157	25,7	86,3
Privat udlejning	60	1,3	100,0
Skoler og institutioner	447	9,9	85,5
Forbund	39	0,9	82,1
Offentlige brugere*	2 577	57,2	91,8
Andre brugertyper	227	5,0	98,2
Samlet	4.507	100	90,1

*Fremmødeprocenten er udregnet som andelen af timer med fremmøde ud af de timer, som af anlægget er afsat til offentlige brugere.

Note: Optælling pr. bane.

Tabel 9: Fremmødeprocent fordelt på brugertype i skolesvømmehaller (efter kl. 15 på hverdage)

Brugertype	Antal bookede timer	Procentvis fordeling af booket tid	Fremmødeprocent
Foreninger	180	93,3	63,9
Institutioner	2	1,0	50,0
Skolens eget brug	6	3,1	0,0
Offentlige brugere	5	2,6	100,0
Samlet	193	100	62,7

Note: Optælling pr. bassin

Tabel 10: Belægningsprocent fordelt på tidsinterval og ugedag i offentlige svømmehaller

Tidsinterval	Mandag - torsdag		Fredag		Lørdag - søndag	
	Aktivitet	Antal timer i alt	Aktivitet	Antal timer i alt	Aktivitet	Antal timer i alt
kl. 6-7	54,6	108	56,3	16	-	664
kl. 7-8	65,6	192	95,7	46	-	-
kl. 8-15	81,2	1461	91,6	359	91	-
kl. 15-16	87,7	203	93,5	46	84,6	91
kl. 16-17	92,2	204	85,1	47	81,3	48
kl. 17-20	85,9	608	78,6	140	87,4	95
kl. 20-21	85,1	195	50,0	28	85,7	21
kl. 21-22	88,6	149	14,3	14	100,0	8
kl. 22-23	82,2	101	0,0	6	-	-

Belægningsprocenten for de offentlige svømmehaller er høj og ligger generelt over 80. Det er alene tidsrummet mellem kl. 6 og 7 og fredag aften, der har en belægningsprocent på under 80.

Tabel 11: Belægningsprocenter fordelt på tidsinterval og ugedag i skolesvømmehaller

Tidsinterval	Mandag - torsdag		Fredag		Lørdag - søndag	
	Aktivitet	Antal timer i alt	Aktivitet	Antal timer i alt	Aktivitet	Antal timer i alt
kl. 8-15	-	-	-	-	45,8	48
kl. 15-16	100,0	2	100,0	1	75,0	8
kl. 16-17	61,5	13	33,3	3	50,0	8
kl. 17-20	83,3	48	50,0	12	25,0	24
kl. 20-21	75,0	16	50,0	4	25,0	8
kl. 21-22	31,3	16	25,0	4	25,0	8
kl. 22-23	12,5	8	0,0	2	25,0	4

Den samlede belægningsprocent for skolesvømmehallerne ligger betydeligt under belægningsprocenten for de offentlige svømmehaller.

Bemærkninger

Flere svømmeforeninger tilkendegiver at have lange ventelister primært med børn og unge, der ønsker at lære at svømme. Hvis man på kort sigt vil imødekomme dette behov, kan man udvide åbningstiden i de offentlige svømmehaller i weekenderne. F.eks. lukker Vesterbro Svømmehal kl. 15 i weekenderne. Her kunne foreningstiden udvides til f.eks. kl. 17 eller kl. 19. Det vurderes, at foreningerne vil være interesserede i at udnytte dette tidsrum.

Den store søgning på særligt de offentlige svømmehaller peger i retning af, at der fortsat skal bygges egentlige svømmehaller. Offentlige svømmehaller retter sig mod såvel skoler, foreninger som offentlige brugere. Seneste eksempler på offentlige svømmehaller er Bellahøj Svømmehal og det nye Valby Vandkulturhus.

6. Kunstgræsbaner

Hver uge udbydes i størrelsesordenen 2.000 timer på byens ca. 30 kunstgræsbaner i varierende størrelser.

Omkring 40 pct. af den tid, der er på kunstgræsbanerne på idrætsanlæggene og i parkerne, er i brug. Aktiviteten på den enkelte kunstgræsbane er 10 procentpoint højere, når denne er placeret på et idrætsanlæg, end når den ligger i en park – jf. tabel 12.

Tabel 12: Belægningsprocent fordelt på anlægstype på kunstgræsbaner (alle ugens dage)

Facilitetstype	Aktivitet	Ingen aktivitet: udeblevet	Ingen aktivitet: ingen booking	Total	Antal timer i alt
Kunstgræsbaner, KFF (idrætsanlæg)	45,7	7,6	46,7	100	1.172
Kunstgræsbaner, TMF (parker)	35,7	15,9	48,4	100	704

Belægning på kunstgræs i løbet af dagen

Efterspørgslen på banerne varierer imidlertid betydeligt i løbet af dagen. Mellem kl. 16 og 20 er der aktivitet på banerne i omkring 75 pct. af tiden. Brugen ligger betydeligt lavere i dagtimerne, hvor den er nede på omkring en fjerdedel af tiden – jf. tabel 13.

Tabel 13: Belægningsprocent fordelt på tidsinterval på kunstgræsbaner (alle ugens dage)

	Aktivitet	Ingen aktivitet: udeblevet	Ingen aktivitet: ingen booking	Total	Antal timer i alt
Kl. 7-8			100,0	100	74
Kl. 8-15	23,7	8,6	67,6	100	834
Kl. 15-16	37,6	14,5	47,9	100	117
Kl. 16-17	78,2	13,4	8,5	100	142
Kl. 17-20	71,5	11,4	17,1	100	404
Kl. 20-21	66,4	12,5	21,1	100	128
Kl. 21-22	52,3	22,9	24,8	100	109
Kl. 22-23	4,4	2,8	86,8	100	68

Bemærkninger

Banerne åbner for en betydeligt højere udnyttelse end de almindelige græsbaner. Det skyldes, at de ikke i samme omfang kræver hvile, og at det ikke er nødvendigt at flytte banerne for at skåne f.eks. områderne foran mål.

Det er bemærkelsesværdigt, at så stor en del af tiden i dagtimerne er ubenyttet. Det har i første omgang givet anledning til en dialog med Børne- og Ungdomsforvaltningen om mulighederne for at synliggøre over for skoler og daginstitutioner, at der er gode muligheder for at få tid på banerne i dagtimerne.

En anden måde i højere grad at udnytte kunstgræsbanerne i de ledige dagtimer på hverdage er at søge at udleje dem kommercielt i dagtimerne. Det kunne være til f.eks. firmaaktiviteter eller til selvorganiserede grupper.

7. Græsbaner

Der er ca. 200 græsbaner i Københavns Kommune i varierende størrelser fra 3-mandsbaner til 11-mandsbaner. Den samlede kapacitet svarer til ca. 123 stk. 11-mandsbaner. Banerne er fordelt på idrætsanlæg, skoler og i parker.

Banerne bruges fleksibelt. F.eks. kan en 11-mandsbane bruges på tværs som 2 stk. 7-mandsbaner. I undersøgelsen er der taget udgangspunkt i den yderste og størst mulige bane. Foreningerne og idrætsanlæggene ændrer løbende banernes placering og størrelse pga. slid og efter foreningernes behov. Det betyder samlet set, at antallet af baner og deres placering varierer over tid.

I forbindelse med undersøgelsen er brugen af græsbanerne kortlagt i tidsrummet mandag til fredag fra kl. 15 – 22 og lørdag og søndag fra kl. 9 – 17. I undersøgelsen indgår derfor ikke dagtimerne i hverdage, hvor boldbanerne bruges sporadisk af skoler, efterskoler, spontan idræt og til firmaidræt, og aftentimerne i weekenden, hvor banerne primært bruges af foreninger og spontan idræt. Det bevirker, at brugen i realiteten er højere end den, der fremgår af tabellerne nedenfor.

Banekapacitet og belastningsgrænser

Særligt for græsbanerne gælder det, at de kun kan bruges i et begrænset omfang. Slid fra organiserede og selvorganiserede fodboldspillere sætter naturlige grænser for anvendelsen, hvis banekvaliteten skal opretholdes.

Banekapaciteten – altså den tid, der kan spilles på en bane – varierer afhængig af banens størrelse, jordbund, vejr og plejeforhold. Det betyder, at det ikke er entydigt, hvor meget man kan belaste en boldbane uden at forårsage markante forringelser. Græseksperter har udregnet følgende belastningsgrænser, som undersøgelsen tager udgangspunkt i:

- 11-mandsbaner (alm. græs): ca. 405 timer pr. sæson, dvs. i gennemsnit 15 timer pr. uge.
- 7-mandsbaner (alm. græs): ca. 162 timer pr. sæson, dvs. i gennemsnit 6 timer pr. uge.

Som det ses, er der stor forskel på, hvor meget en 11-mands- og 7-mands græsbane kan tåle. Grunden hertil er, at boldspil på et mindre område alt andet lige slider banerne mere.

Tabel 14 – Belastningsprocent fordelt på facilitetstype på græsbaner

Facilitetstype	Belastningsprocent	Gns. aktivitet i timer pr. bane pr. uge	Max. belastningstimer pr. uge	Antal baner
Rugbybane	126,7	19,0	15	1
Græsbane 11-mands	105,9	15,9	15	82
Græsbane 9-mands	73,3	11,0	15	2
Græsbane 7-mands	171,1	10,3	6	56
Græsbane 3/5-mands	125,2	7,5	6	47
Total	120,0	12,1	-	188
Opvisningsbane	45,0	6,8	15	4

Noter: 1) Belastningsprocenterne i tabellen medregner ikke aktivitet før kl. 15 på hverdage og efter kl. 17 i weekenden. 2) Der er registreret på den yderste og størst mulige bane. F.eks. er en 11-mandsbane, der også bruges som 2 stk. 7-mandsbaner, altid registreret som en 11-mandsbane.

Tager man afsæt i den maksimale belastning, er der 'overbelastning' på græsbanerne. Det vil sige, at græsbanerne udnyttes til deres maksimale grænse – og mere til. Den gennemsnitlige belastningsprocent er 120 på græsbanerne – jf. tabel 14.

Anlæg med én eller flere brugere

Der er forskel på, hvordan boldbanerne stilles til rådighed for københavnere. Halvdelen af boldbanerne ligger i tilknytning til et anlæg eller en park, hvor 1 eller 2 foreninger deles om al tiden på anlæggets eller parkens baner. Praktisk foregår det sådan, at foreningerne indbyrdes fordeler tiderne mellem sig. På den anden halvdel af byens boldbaner deles flere foreninger og forbund om tiden på banerne. Her ansøger foreninger og forbund om tider på samme måde som i indendørs idrætsfaciliteter, hvorefter banerne bliver fordelt mellem ansøgerne.

Tabel 15 – Belastningsprocent fordelt på facilitetstype på græsbaner (anlæg med én bruger og anlæg med flere brugere)

Facilitetstype	Anlæg med én bruger			Anlæg med flere brugere		
	Belastningsprocent pr. bane (note 1)	Gns. aktivitet i timer pr. bane pr. uge	Antal baner	Belastningsprocent pr. bane	Gns. aktivitet i timer pr. bane pr. uge	Antal baner
Rugbybane	-	-	-	126,7	19,0	1
Græsbane 11-mands	101,8	15,3	37	109,2	16,4	45
Græsbane 9-mands	75,3	11,0	2	-	-	0
Græsbane 7-mands	161,1	9,7	24	178,6	10,7	32
Græsbane 5/5-mands	106,6	6,4	33	169,0	10,1	14
Total*	111,1	10,7	96	128,5	13,5	92

* Ikke medregnet opvisningsbaner, da disse baner ikke i klassisk forstand kan kategoriseres som et anlæg med én bruger eller flere brugere.

Noter: 1) Belastningsprocenterne i tabellen er beregnet med afsæt i de fastsatte belastningsgrænser, som er den maksimale belastning, den enkelte bane kan tåle, hvis banekvaliteten skal opretholdes 2) Belastningsprocenterne i tabellen medregner ikke aktivitet før kl. 15 på hverdage og efter kl. 17 i weekenden. 3) Der er registreret på den yderste og størst mulige bane. F.eks. er en 11-mandsbane, der også bruges som 2 stk. 7-mandsbaner, altid registreret som en 11-mandsbane.

Brugen af banerne viser, at brugen generelt er størst på anlæg med flere brugere. På anlæg med én bruger er belastningsprocenten 111,1 og på anlæg med flere brugere er belastningsprocenten 128,5 – jf. tabel 15. Anlæg med flere brugere udnyttes i højere grad end anlæg med én bruger. Det kan på den baggrund overvejes, hvorvidt der skal åbnes op for flere foreninger på de anlæg, der er reserveret til én forening. Da græsbanerne er udnyttet til deres maksimale grænse, skal der fokuseres på at øge aktivitetsniveauet på kunstgræsbanerne.

Brugergrupper på græsbanerne

Størstedelen af tiden på de københavnske boldbaner tildeles foreninger. Herudover tager forbund, firmaidræt og skoler også del i tiden. Foruden den bookedede tid bruger københavnere også boldbanerne til spontan idræt. Tabellen nedenfor viser, hvordan tiden i praksis bliver brugt af de forskellige brugergrupper.

Tabel 16 – Aktivitetstimer fordelt på brugertype på græsbaner

Brugertype	Antal aktivitetstimer	Procentvis fordeling af aktivitetstimer
Foreninger	1.354	59,6
Spontan idræt (ikke booket)	418	18,4
Skolers eget brug på egne faciliteter	8	0,4
Forbund	451	19,9
Firmaidræt (både foreninger og forbund)*	40	1,8
Total	2.271	100,0

*Firmaidræt har primært træningstider på kunstgræsbaner, og omfanget af firmaidrætsaktiviteter kan derfor ikke spores i denne tabel.

Brugen af græsbanerne viser, at foreningerne bruger mere end halvdelen af den aktive tid på boldbanerne – jf. tabel 16. Forbund bruger knap en femtedel af tiden, mens 18 % af al aktivitet på banerne bruges af spontane idrætsudøvere. I praksis er der altså en tendens til, at københavnernes spontant bruger byens boldbaner, når de står tomme. Firmaidrætten og skolerne bruger i mindre grad tiden på banerne i det registrerede tidsrum – jf. tabel 16.

Græs vs. kunstgræs

Overbelastningen af græsbanerne indikerer, at kunstgræs skal prioriteres ved anlæg af nye boldbaner, da kunstgræs kan tåle meget mere slid end almindelig græs.

8. Tennisbaner

I Københavns Kommune er der ca. 50 tennisbaner fordelt på 5 idrætsanlæg.

Hver uge udbydes i størrelsesordenen 4.500 timer på tennisbanerne, som primært fordeles mellem foreninger, betalende brugere og forbund. I forbindelse med denne undersøgelse er 2.500 timers brug af tennisbanerne kortlagt i tidsrummet mandag til fredag fra kl. 15 – 22 og lørdag og søndag fra kl. 9 – 17.

Brugen i dagtimerne i hverdage og brugen i aften timerne i weekenden indgår derfor ikke i undersøgelsen. Belægningsprocenterne, der fremgår i tabellen nedenfor er derfor i realiteten højere end den, der fremgår af tabellerne nedenfor.

Tabel 17 – Belægningsprocent fordelt på tidsrum på udendørs tennisbaner

Aktivitet	Antal timer i alt
Kl. 9 - 10	98
Kl. 10 - 11	98
Kl. 11 - 12	98
Kl. 12 - 13	98
Kl. 13 - 14	98
Kl. 14 - 15	98
Kl. 15 - 16	343
Kl. 16 - 17	343
Kl. 17 - 18	245
Kl. 18 - 19	245
Kl. 19 - 20	245
Kl. 20 - 21	245
Kl. 21 - 22	245
Samlet	2.499

Brugen af tennisbanerne viser, at der er aktivitet på tennisbanerne i ca. halvdelen af tiden – jf. tabel 17. Den samlede belægningsprocent er 48,9, og på ugens første 4 dage i mellem kl. 16 og 20 er belægningen mere end 10 procentpoint højere, nemlig 59,2.

Der er på baggrund af belægningsprocenten på tennisbanerne potentiale for at sælge den overskydende, ledige tid.

9. Perspektivering

Rapporten er alene en 'øjesynsrapport', og den fortæller som sådan ikke noget om, hvorfor f.eks. fremmødet er betydeligt mindre i gymnastiksalene end i de store idrætshaller. Alligevel kan undersøgelsens resultater holdes op mod både den udvikling på såvel facilitetssiden som aktivitetssiden, der tegner sig, og de idrætspolitiske tendenser, der synes at være på vej.

Flere københavnere – stigende idrætsaktivitet

Der er brug for at se nærmere på brugen af faciliteterne, fordi Københavns Kommunes borgere hver uge råder over en stor mængde ressourcer til idræt, og de skal bruges med omhu. Hertil kommer, at udfordringerne på idrætsområdet ikke bliver mindre i de kommende år. Ikke mindst når man ser på befolkningsudviklingen i København. Nye bydele kommer til, og befolkningsprognoser peger på, at der frem mod 2025 kommer ca. 20 pct. flere københavnere.

Særligt stiger antallet af børn og unge i foreningerne markant. Der er inden for de seneste 10 år kommet 14.000 flere medlemmer af de københavnske foreninger. Hovedparten af disse er nye medlemmer i idrætsforeningerne. I 2013 vil antallet af børn og unge medlemmer runde 70.000. Til sammenligning var der 56.000 børn og unge, som var aktive i en folkeoplysende forening i 2003. Alt peger på, at befolkningstallet i København vil fortsætte med at stige og dermed også antallet af børn og unge, som er medlem af byens folkeoplysende foreninger.

Hertil kommer, at idrætsmønstret er under forandring. Tidligere var idræt noget man dyrkede, når man var barn og ung. Idrætsaktiviteten faldt, når man fik børn, og den forblev på lavt niveau eller var helt fraværende resten af livet. Nu dyrkes der idræt hele livet, hvilket bl.a. skaber et behov for at tilgodese ældre borgere i byens idrætsfaciliteter.

Handling skal ske lokalt

Det skal understreges, at det er vanskeligt at agere på undersøgelsens metaresultater. Der er generelt ledig kapacitet i de tidlige eftermiddagstimer og sene aftentimer mandag til fredag, men lokalt kan billedet være et andet. Da foreningerne – særligt dem med børn og unge – er lokalt forankrede, er det vanskeligt at flytte rundt på aktiviteterne i kommunen.

Presset på idrætsfaciliteterne varierer i de forskellige bydele. Det nordlige Amager er et eksempel på en bydel, hvor presset på idrætsfaciliteterne er stort. Andre steder er der en hel del ledig tid i dagtimerne. Dette peger på, at der ikke er universelle løsninger på, hvordan tiden skal fordeles, men at fordelingsreglerne med fordel kan suppleres med en lokal dialog i de områder, hvor der er over efterspørgsel efter faciliteter i givne tidsrum.

I den sammenhæng skal det bemærkes, at der er mange forskellige løsningsmodeller. I dag er der enkelte skoler, der gør brug af nærliggende idrætsanlæg, som samtidig har givet andre grupper adgang til deres faciliteter i dagtimerne. Det kan være en god løsning, fordi børnene kan få 'albuerum' i de store haller, mens gymnastiksalene kan være velegnede til f.eks. ældregymnastik og bløde bevægelsesformer som f.eks. yoga.

'Hele foreninger' – foreninger, der er med til at løfte indsatsen for børn og unge

Et stort pres på idrætsfaciliteterne giver også anledning til en drøftelse af, hvordan tiden i idrætsfaciliteter fordeles (se bilag 1). I dag er der mange foreninger, der udelukkende har voksne medlemmer. De er ikke med til at løfte indsatsen for børn og unge i København. Den nuværende folkeoplysningslov giver imidlertid ikke mulighed for at skelne mellem rene voksenforeninger og 'hele foreninger'. Voksenforeningerne udøver imidlertid deres aktiviteter på anlæggene helt parallelt med selvorganiserede idrætsudøvere, der betaler for den tid, de får stillet til rådighed. Det kan overvejes, om Københavns Kommune atter skal rejse denne problemstilling over for kulturministeren.

Brug af undersøgelsen fremadrettet

Undersøgelsen viser ikke noget om over/underefterspørgsel. Generelt er der få, der får egentlig afslag på en ansøgning om tid i en idrætsfacilitet, men der er mange, der får reduceret den ønskede tid og/eller får tid i en anden bydel eller i en anden facilitetstype end den ønskede. F.eks. er der flere, der får tilbudt tid i en gymnastiksal, selvom de har ønsket at få adgang til en egentlig idrætshal. Dette sker i sagens natur i særlig grad for ansøgninger om tid i tidsrummet kl. 16 - 20 på ugens 4 første hverdage.

Undersøgelsen vil blive brugt i det fremadrettede arbejde med udbygningen og udvikling af idrætsfaciliteterne i København. Den kan hjælpe med at belyse, hvor der er høj belægning, og hvilke faciliteter der er særlig efterspørgsel efter. Resultaterne kan også indgå f.eks. i den nordiske erfaringsudveksling om, hvordan man kommunalt understøtter et aktivt idrætsliv – både på aktivitets- og facilitetssiden.

Som opsamling på rapportens resultater har Kultur- og Fritidsforvaltningen udarbejdet et notat med tiltag der kan skabe mere aktivitet i de nuværende faciliteter samt nedbringe antallet af bookede tider, der ikke benyttes.

8. Bilag

Bilag 1 – Hvordan fordeles tider på faciliteter?

BILAG 1 – HVORDAN FORDELES TIDER PÅ FACILITETER?

Uddrag fra

RETNINGSLINIER FOR STØTTE TIL FOLKEOPLYSNING I KØBENHAVN

vedtaget i Borgerrepræsentationen den 1. december 2011

5.5 HVORDAN FORDELES TIDER PÅ FACILITETER?

Retningslinier

Ved fordelingen af faciliteter tager Kultur- og Fritidsforvaltningen hensyn til flere forhold. De overordnede trin i fordelingen er:

1. Indhold. 2. Nærhed. 3. Helhed.

Faciliteter prioriteres til bestemte aktiviteter

Ved flere ansøgere til samme facilitet vurderer Kultur- og Fritidsforvaltningen, om den ansøgte facilitet er særlig egnet til den pågældende aktivitet.

Brugergrupper med aktiviteter hele året prioriteres højere end brugere med sæsonbetonede aktiviteter.

Optimal udnyttelse af faciliteten

Kultur- og Fritidsforvaltningen fastsætter en minimumsgrense for antal deltagere pr. aktivitet og kan fastsætte maximal længde af træningspas.

Vejledning

Eksempelvis kan en undervandsrugbyklub prioriteres højere end andre aktiviteter i svømmehaller, hvor vandybden gør svømmehallen særligt egnet til denne aktivitet.

For at sikre optimal udnyttelse af faciliteten fastsættes en minimumsgrense for antal deltagere pr. aktivitet.

Minimum antal deltagere pr. træningspas:

- Gymnastiksale: 10 deltagere
- Samtlige haller: 12 deltagere
- I særlige tilfælde kan der dispenseres for minimumskravet (fx

handicap eller særlige idrætsgrene).

Minimumskrav i svømmehaller

Minimumskrav til deltagerantal pr. time

Svømning – store bassiner: 3 pr.bane	4 pr. bane (elite-svømmere =
Svømning - lille bassin:	
Sundby og Emdrup	14 i helt og 7 i ½ bassin
Frankrigsgade og Øbro-Hallen:	8 i helt og 4 i ½ bassin
Livredning:	4 pr. bane
Finne- og apparatsvømning: 2 pr. bane	3 pr. bane (elite-svømmere =
Vandpolo:	14 pr. bassin
Undervandsrugby:	14 pr. bassin
Sportsdykning:	14 pr. bassin
Fridykning:	14 pr. bassin
Handicapsvømning:	12 pr. bassin
Udspring:	12 pr. bassin
Kajakpolo:	12 pr. bassin
Synkronsvømning: bassin)	10 pr. bassin (elite 7 pr.

Offentlige institutioner

Ansøgninger fra offentlige institutioner prioriteres højt i dagtimerne.

Retningslinier for støtte til folkeoplysning i Københavns Kommune

Efter kl. 16.00 prioriteres institutionsaktiviteter på samme måde som foreningsaktiviteter.

Prioriteret tidsrum

Foreninger med aktiviteter for børn og unge under 18 år har fortrinsret til faciliteter i tidsrummet kl. 16 – 20.

Prioritering efter målgruppe

Ved anvendelse af faciliteter prioriteres følgende grupper:

1. aktiviteter/undervisning af handicappede, hvor aktiviteten stiller særlige krav til faciliteten
2. aktiviteter med børn og unge under 19 år
3. aktiviteter for unge mellem 19 – 25 år
4. folkeoplysende voksenundervisning m. v. (aftenskoler)
5. eliteidræt i henhold til rammerne udstukket i samarbejde med Team Copenhagen
6. aktiviteter med voksne i foreninger med børn og unge
7. aktiviteter for voksne
8. paraplyorganisationer der skal afholde fællesarrangementer for medlemsforeninger hjemmehørende i Københavns Kommune
9. Foreninger og projekter der er støttet af Københavns Kommune, men ikke godkendt som en folkeoplysende forening.

Kriterier ved ligestillede ansøgere

Følgende kriterier træder i kraft, når der er flere ligestillede ansøgere.

1. Nærhedsprincippet

Kultur- og Fritidsforvaltningen tager hensyn til aktiviteter med

Retningslinier for støtte til folkeoplysning i Københavns Kommune

Læs mere på www.teamcopenhagen.dk

1. Nærhedsprincippet

Aktiviteter med tilknytning til nærmiljøet prioriteres højere end aktiviteter uden tilknytning.

tilknytning til nærmiljøet.

2. Hensynet til helheden i foreninger

Kultur- og Fritidsforvaltningen tager hensyn til helheden i foreninger ved at samle foreningens aktiviteter (børne- og voksen) i samme facilitet eller i faciliteter nær hinanden.

3. Tidligere brugere

Hvis alt andet er lige mellem to ansøgere i forhold til prioritering og kriterier, prioriterer Kultur- og Fritidsforvaltningen brugere med samme tid i sidste sæson først.

Ansøgning uden for fristerne

Ansøgninger uden for fristerne behandles løbende.

Kultur- og Fritidsforvaltningen anviser tider efter først-til-mølle-princippet.

Brugerbestyrelser

På idrætsanlæggene høres brugerbestyrelserne, inden den endelige fordeling foretages af Kultur- og Fritidsforvaltningen.

2. Hensynet til helheden i foreninger

Målet er at øge foreningens mulighed for at skabe helhed, der fremmer rammene for socialt samvær – enten i klubfaciliteter eller på anlæggene.

3. Tidligere brugere

Målet er at skabe tilgode foreninger, som havde samme tid som sidste år, hvis alt andet er lige mellem to ansøgere.

Ansøgning uden for fristerne

Foreninger kan indsendes ansøgninger om lån af faciliteter efter fristerne. Disse ansøgninger behandles løbende og tider anvises uden for prioritering og kriterier.

Brugerbestyrelser på idrætsanlæg

I Københavns Kommune er der etableret brugerbestyrelser på en række idrætsanlæg.

Tiltag der kan skabe mere aktivitet i de københavnske idrætsfaciliteter

I undersøgelsen af udnyttelsen af de kommunale idrætsfaciliteter fremgår det, at hovedparten af faciliteterne er fuldt bookede i prime-time fra kl. 16-20 mandag til torsdag. I mange af de store idrætshaller er dagtimerne i vid udstrækning anvendt af skoleklasser. På trods heraf er der registreret ledig kapacitet i dagtimer og ydertidspunkter, enten fordi der ikke er interesse for at anvende tiderne eller der sker udeblivelser. Begge dele medvirker til at nedbringe udnyttelsesgraden.

I forlængelse af KFUs foreløbige behandling af undersøgelsen er der udarbejdet nedenstående forslag med et sigte på at skabe mere aktivitet i idrætsfaciliteterne. Meraktivitet skal skabes inden for den gældende præmis om, at kommunale idrætsfaciliteter skal skabe rammer primært for folkeoplysende foreningers børn- og ungeaktiviteter.

Forslagene sigter både mod at nedbringe de u hensigtsmæssige udeblivelser og om at gøre det endnu mere attraktivt at benytte faciliteterne. Det handler både om forbedrede bookingpræmisses og fysiske forbedringer af faciliteterne.

Derudover kan der skabes meraktivitet ved at styrke strukturelle samarbejder og igangsætte tiltag, der i særlig grad øger idrætsdeltagelse på de tidspunkter af dagen, hvor haludnyttelsen er lavest.

Tiltagene er ikke ordnet i prioriteret rækkefølge.

Dialog

Samarbejde med BUF og privatskoler

Den nye folkeskolereform åbner op for samarbejder med f.eks. skoler, daginstitutioner og KKFO'er om aktiviteter i dagtimerne. F.eks. forskydning af spisefrikvarteret, så presset på idrætsfaciliteterne fordeles ud på et større tidsrum og samarbejder om temaundervisning, hvor elever får mulighed for at benytte f.eks. fægte- og tennisfaciliteterne i dagtimerne.

Det kan også overvejes, om f.eks. svømmeundervisningen skal tilbydes allerede på første eller andet klassetrin med henblik på også at få de yngste elever ind i svømmehallerne i dagtimerne. På den måde frigives noget af tiden i prime-time, hvor disse elever alternativt ville have gået til svømning i en forening. Mange svømmeforeninger har ventelister og giver udtryk for et ønske om mere tid – særligt i prime-time.

19-06-2013

Sagsnr.
2013-66265

Dokumentnr.
2013-66265-12

Sagsbehandler
Bettina Falk

19-06-2013

~

Byudvikling & Events

Nyropsgade 1, 3. sal

1602 København V

Telefon
33663816

E-mail
befalk@kff.kk.dk

EAN nummer
5798009780393

www.kk.dk

Med den nye skolereform åbner sig nye muligheder for samarbejde mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen. Kravet om mere idræt og bevægelse i folkeskolerne øger behovet for faciliteter. Reformen lægger op til stor medbestemmelse på de enkelte skoler mht. anvendelse af den nye aktivitetstid. Der lægges således op til et endnu større samarbejde om anvendelse af banetid i dagtimer og længerevarende idrætsforløb på idrætsinstitutionerne.

Skolereformen tilfører privatskolerne flere midler. De ekstra midler kan skabe et råderum til at leje mere banetid i faciliteterne. Privatskolernes klasser udebliver sjældent fra bookede tider. En større andel af timer booket af privatskoler vil derfor øge udnyttelsen. Privatskoler er imidlertid rangeret efter folkeskoler i fordelingsprincipperne, hvorved det kan være vanskeligt for dem at finde attraktiv, ledig banetid i de større idrætshaller.

Samarbejde med sociale institutioner

Et samarbejde med sociale institutioner med henblik på en øget tilgængelighed for marginaliserede og udsatte grupper. F.eks. etniske minoriteter, handicappede borgere m.fl. Et eksempel herpå er 'Hjemløsebold' og udvidede åbningstider målrettet 16-25årige mænd. Eksempler på andre samarbejdspartnere er Rigshospitalet, Center for Kræft & Sundhed og ældrecentre. Vil man videre af dette spor, skal det prissættes og aftales nærmere, hvem der er ansvarlige for at igangsætte initiativerne.

Samarbejde med TMF

Samarbejder med by- og områdefornyelser om at synliggøre områdets idrætsmuligheder og igangsætte initiativer for borgere med mulighed for og ønske om at bruge idrætsfaciliteter på tider uden for spidsbelastningen.

Samarbejde med SUF

Styrket samarbejde med bla. sundhedshusenes aktivitetsmedarbejdere og Folkesundhed København, som har en række aktivitetstilbud til borgergrupper med mulighed for at dyrke idræt i dagtimerne. Eksempler herpå er fodboldfitness, hvor fodboldklubber i samarbejde med kommunen og eventuelt virksomheder/institutioner skaber tilbud i dagtimerne, hvor kunstgræsbanerne alligevel står tomme, og Active4Ever i Valby Vandkulturhus.

I et udvidet samarbejde kan der også skabes bedre vilkår for idrætsdeltagelse under og efter et forløb i fx sundhedscentret ved at tilbyde tider i en nærliggende facilitet til nedsat pris eller gratis. Ligeledes kan der arbejdes med at skabe en relation til anlægspersonale eller en aktivitetsmedarbejder for at lette overgang fra trykt behandlingscenter til stort idrætsanlæg.

Samarbejde med a-kasser

Et samarbejde med a-kasser med henblik på at øge antallet af idrætstilbud til arbejdsløse københavnere. Foreningslivet kunne med fordel kobles på dette samarbejde.

Samarbejde med turistbureauer og Wonderful Copenhagen

Synliggørelse af ledig tid for turister og expats, som er i byen i en kort eller midlertidig periode. Konkrete initiativer kunne f.eks. skabes i et samarbejde med turistbureauer og Wonderful Copenhagen eller som det ses på Østerbro, hvor de lokale idrætsanlæg har indgået et samarbejde med krydstogtskibene.

Samarbejde med kommercielle aktører

Flere institutioner har i dag samarbejde med firmaidrætsklubber om idræt i dagtimerne. Et styrket samarbejde med sådanne kommercielle aktører kan være med til at udfylde ledig kapacitet i de kommunale idrætsfaciliteter. Fx salg af ledig tid til fitnesscentre eller samarbejde med privatejede faciliteter som Fodboldfabrikken om at synliggøre mulighederne for at bruge det brede udsnit af idrætsfaciliteter.

Samarbejde med omegnskommuner

Kulturaftalen KulturMetropolØresund lægger op til et samarbejde om eksisterende idrætsfaciliteter på tværs af kommunegrænser. Opfølgningen på denne del i kulturaftalen kan tage udgangspunkt i den nyligt fremlagte facilitetsopgørelse fra Lokale- og Anlægsfonden. Omegnskommunerne har imidlertid i høj grad samme udfordringer som Københavns Kommune. Potentialet ligger derfor primært i at sælge tider i de specialiserede haller, som omegnskommunerne ikke selv kan tilbyde.

Information

Let adgang til booking

Det skal være nemt og enkelt at booke en tid i en idrætsfacilitet – herunder også de tider, der frigives med kort varsel. Disse services kan med fordel indarbejdes i det nye bookingsystem, som er under udarbejdelse. Det nye bookingsystem kan f.eks. indeholde funktioner, der giver brugerne mulighed for at søge efter ledige tider med udgangspunkt i deres geografiske placering med inspiration fra Rejseplanen. Eller f.eks. en funktion, der 'lagrer' brugernes adfærd i bookingsystemet, og dermed giver brugerne indsigt i hinandens bookinger (peer-to-peer). Forvaltningen har allerede

Nyt bookingsystem

I forbindelse med diskussionen af faciliteter nævnes ofte et bedre lokalebookingsystem. Der er opstillet krav til et nyt samlet bookingsystem. Der forventes en konklusion på udbudsforretningen i løbet af efteråret. Et nyt system forventes i drift i efteråret 2014. Det

nye system vil kunne samle og forbedre de funktionaliteter, der i dag er fordelt på de to eksisterende systemer. Det bliver lettere at få overblik over ledige tider, at søge faciliteter, at lave tilkøb på kulturhuse, at håndtere elektronisk adgangskontrol på skoler m.m.

Synliggørelse af idrætsanlæg

Kendskabet til idrætsanlæggene kan udbredes ved at styrke kommunikationsindsatsen udadtil endnu mere. Det kan gøres vha. lokalaviser, forbedrede søgemuligheder på kommunens hjemmeside, Facebook og styrket samarbejde med aktører i de enkelte idrætsanlægs nærområder – herunder virksomheder, skoler, daginstitutioner m.fl.

Synliggørelse af ledige tider

Borgerne kan i højere grad end i dag gøres opmærksomme på ledige tider – både tomme haltider og banetid der frigives i sidste øjeblik pga. aflysninger. Det kan medvirke til at øge udnyttelsesgraden. Det vil dog kræve en fleksibel løsning med løbende opdateringer, f.eks. i form af:

- Synliggørelse af ledig kapacitet på kommunens elektroniske platforme – herunder kommunens hjemmeside, Facebook, halbooking.dk og infoskærme i f.eks. Borgerservice
- Synliggørelse af ledig kapacitet ved hjælp af f.eks. SMS-service.
- Udvikling af den nuværende app til halbooking.
- Samarbejde på tværs af idrætsanlæggene, så ledige tider på nærliggende idrætsanlæg synliggøres på de enkelte anlæg.

Ændring af rammebetingelser

Regulering af åbningstider

Med afsæt i facilitetsundersøgelsen kan det overvejes, om åbningstiden skal forkortes i mindre belagte tidsrum på udvalgte faciliteter – og tilsvarende forlænges i efterspurgte faciliteter. Det skal understreges, at hovedparten af specialfaciliteterne i dag registreres som åbne, fordi de ligger i tilknytning til andre faciliteter på eksempelvis et større idrætsanlæg.

Det vil især være oplagt at udvide åbningstiden for foreninger i svømmehallerne i weekenden. Flere svømmeklubber har i dag ventelister med især ressourcetsvage borgere, der ikke har råd til at bruge svømmehallerne som andre selvorganiserede.

I visse svømmehaller kræves særlige hensyn i forbindelse med indretning, modtagelse mv., når ressourcetsvage grupper som fx etniske piger og kvinder skal inkluderes.

Til gengæld viser undersøgelsen, at udnyttelsesgraden af gymnastiksale er bemærkelsesværdig lav i visse tidsperioder. Det taler for en regulering af åbningstiderne på disse.

Økonomi

12 timers ekstra åbningstid i weekenden fordelt på 3 svømmehaller koster 1 mio. kr. i driftsudgifter om året.

Incitamenter til aflysning

Der frigives ledig kapacitet, hvis foreninger, skoler, private brugere m.fl. afbestiller de baner, de ikke bruger. Et incitament kan f.eks. være refusion ved rettidig aflysning i form af en andel af en evt. brugerbetaling, et øget økonomisk tilskud til de folkeoplysende foreninger eller fordele ved næste ansøgningsrunde. Der er med incitamenterne risiko for, at brugerne vil 'over-booke' faciliteter. Dette er i modstrid med sigtet om at understrege vigtigheden af at udnytte tildelte tider. Samtidig synes det forkert at give belønning for *ikke* at udøve uønsket adfærd.

Prisdifferentiering

En differentiering af priser for benyttelse af en bane, hal eller sal på baggrund af belægningsprocenterne kan være med til at ændre brugernes adfærd og måske sikre en højere udnyttelse i tiden uden for prime-time. Det kan konkret realiseres ved f.eks.:

- Prisdifferentiering på baggrund af belægningsprocenter, så tiderne uden for prime-time er billigere og tiderne i prime-time evt. dyrere end de nuværende priser.
- Rabat, hvis brugerne booker en ny tid samme dag med henblik på at fastholde nye brugere og brugere, der kun kommer én gang.
- Prisdifferentiering til fordel for udsatte eller mindre ressourcestærke grupper – f.eks. arbejdsløse og studerende. Heri ligger også, at det kunne være gratis.

For at gøre det lettere for institutionerne at sænke priserne yderligere i de mindst attraktive tidspunkter, kan det nuværende indtægtskrav nedjusteres.

Der gøres i dag brug af prisdifferentiering i f.eks. Grøndal MultiCenter, hvor leje af idrætsfaciliteter i dagtimerne er ca. 25 % billigere end tiden i prime-time. Effekten af den nuværende prisforskel er ikke mærkbar. Prisen synes ikke at være afgørende for brugernes valg af tidspunkt for aktivitet. Dette kan evt. ændres ved at øge prisen for baneleje i prime-time, men heri ligger en risiko for, at aktiviteten enten helt fravælges eller udøves i en anden privatejet facilitet. Da hovedparten af prime-time tiden benyttes af foreninger, som bruger faciliteten gratis, vil en prisdifferentiering ikke skabe væsentlige forskydninger i deres tidsrum for halbrug. Foreningernes aktivitet kan ikke rykkes væk fra prime-time, da hverken udøvere eller trænere kan eller vil træne i dagtimer og på ydertidspunkter.

Prisdifferentiering vurderes i sig selv således kun at skabe lidt ekstra aktivitet. Det anbefales dog at fastholde nuværende prisdifferentiering for at undgå serviceforringelse for de mange brugere af dagtimerne og tilskynde øget brug af dagtimer frem for prime-time tider. Der kan også arbejdes med anlægsspecifikke prisreguleringer, som fx at give studerende rabat i udvalgte svømmehaller i dagtimerne. Der er igangsat et pilotprojekt omkring prisdifferentiering i Nørrebrohallen for at skabe mere viden om effekten heraf.

Kontrol

Løbende registrering af brug af gymnastiksale

En af de store udfordringer er, at tiden på skolerne ikke er tilstrækkeligt udnyttet. I dag udføres stikprøvekontroller på anvendelsen af bookede lokaler. En grundigere kontrol kan ske ved hjælp af elektroniske egenrapporteringer fra brugerne, opsætte 'tjekke-ind-og-ud'-systemer, opsætte lysfølere eller udtrække data for eksisterende og kommende nøglekorts aflæsere.

I 2013 blev der afsat midler til nøglekorts løsninger på de resterende kommunale folkeskole gymnastiksale. Ved at udbrede adgang med nøglekort kan brugen af gymnastiksalene løbende registreres. Det fordrer imidlertid, at nøglekortene bruges systematisk – altså at man f.eks. ikke går ind ad døren sammen med en anden forening, der har åbnet den – og at der arbejdes med data, så det er let at trække ud hvem, der har gjort brug af nøglekortene den enkelte aften. En øget kontrol vil kræve omprioritering af forvaltningens ressourcer.

Som et eksempel på øget kontrol opsættes der i skolesvømmehallerne elektroniske fremmøderegistreringsskærme fra kommende sæson.

Foruden elektronisk registrering, kan der rettes personlig henvendelse til de brugergrupper, som i udpræget grad ikke udnytter den bookede tid. Eksempelvis vil der indledes dialog med DBU København herom.

Straf ved udeblivelse

Fast gebyr

Folkeoplysningsloven § 22 stk. 4 giver hjemmel til at opkræve gebyr for at låne offentlige lokaler. MEN det er samtidig et vilkår, at midler indhentet ved gebyrer for offentlige lokaler skal indgå i driftstilskuddet til de private lokaler, foreningerne lejer eller ejer. Dertil kommer, at der ikke må gøres forskel på vilkårene inden for samme brugergruppe medmindre der er en saglig begrundelse herfor. I København er det eneste sted med gebyr byens kommunale bowlingbaner.

"No-show gebyr"

Der er ikke hjemmel i Folkeoplysningsloven til at indføre et "no show"-gebyr, og det falder heller ikke ind under gebyr muligheden i

lovens § 22, stk. 4, der beskriver en gebyrundtagelse. Der kan således ikke arbejdes med lokalegebyrer, når det drejer sig om foreninger, der vederlagsfrit benytter kommunale lokaler.

Der er ingen lovmæssige problemer i at indføre et "no show"-gebyr for selvorganiserede brugere, der betaler baneleje. Denne praksis eksisterer i dag på anlæg med salg af tider. Her gives der ikke penge retur ved afbud senere end 24 timer før. Samme tidsfrist gælder vederlagsfri ombytning af tid.

Fremadrettet justering af banetid

I de tilfælde hvor foreninger misligholder deres tid ved at udeblive et vist antal gange, kan de straffes ved at få frataget tiden både i indeværende og kommende sæson. Dette sker i dag på flere større idrætsanlæg, men ikke på gymnastiksale. Det kan imidlertid være svært for foreninger at vurdere behovet for banetid fra en sæson til en sæson. Derfor skal foreningerne have mulighed for at afmelde tiden i starten af en sæson uden at få tildelt en sådan straf.

Andet

Overgang til brugerdrift

Ressourcestærke brugergrupper og foreninger med fokus på kreativ vækst har vist, at de både kan og vil stå for driften af specialanlæg som f.eks. beachvolleyhallen og klatrehallen på Refshaleøen, Street Mekka og Bagsværd Rostadion. Skyttecentret er også overgået til brugerdrift, og der er flere anlæg, hvor mulighederne for dette kunne afsøges, f.eks. Korallbadet. Ved fremtidige anlægsprojekter kan muligheder for at etablere driftsmodeller, hvor brugerne har ansvaret for driften, med fordel afsøges som det f.eks. er besluttet med lethallen i Ørestad. Brugernes ansvar for driften kan skabe en større lokal ansvarstagen for, at faciliteten udnyttes maksimalt. Der foreligger imidlertid ingen konkrete eksempler på at brugerdrift skaber meraktivitet.

Pulje til udvikling af nye aktivitetsmuligheder i idrætsfaciliteterne

En pulje til udvikling eller ombygning af nuværende idrætsfaciliteter med en lav belægningsgrad med henblik på at øge fleksibiliteten, så faciliteterne kan bruges til endnu flere aktiviteter. Det kan fx være faciliteter til niche- og trendaktiviteter som paddle tennis og krolf, der typisk har stor tilslutning af selvorganiserede brugere for en kortere årrække. Puljen kan administreres centralt og fordeles til institutioner efter ansøgning.

Økonomi

1 mio. kr. årligt.

Forbedring af servicetilbud i tilknytning til idrætsanlæg

Klubhusfaciliteter, cafétilbud og brugervenlige miljøer, der ligger i tilknytning til idrætsfaciliteter, er helt centrale for det sociale liv blandt idrætsudøvere. Gode servicetilbud har med andre ord betydning for brugernes oplevelse af at bruge og være på et anlæg.

Investering i 'aktivitetsmedarbejdere'

Den interne og eksterne kommunikation kan opprioriteres ved at ansætte en 'aktivitetsmedarbejder' på de enkelte idrætsanlæg, evt. fordelt på flere idrætsanlæg. 'Aktivitetsmedarbejderens' opgave er at igangsætte formidlingsprojekter med henblik på at styrke synligheden udadtil, styrke relationen mellem idrætsanlægget og dets brugere, blive klogere på brugernes behov og oplevelser, sætte fokus på ikke-brugerne, understøtte foreningsidrætten mv. Herunder kan 'aktivitetsmedarbejderens' opgave også være at styrke et tværgående samarbejde idrætsanlæggene imellem.

En investering i en eller flere 'aktivitetsmedarbejdere' skal ses i lyset af, at københavnernes opmærksomhed og tid i stigende omfang er en knap ressource. Det er ikke alene nok at stille faciliteter til rådighed. Idrætsanlæggene skal løbende varetage nye opgaver og udvikle nye services. Hertil kommer en udfordring i at nå ud til de borgere, der i dag ikke benytter sig af idrætsanlæggenes tilbud.

Det vurderes, at det er relevant at ansætte 6 aktivitetsmedarbejdere.

Økonomi

Aktivitetsmedarbejdere koster årligt ca. 450.000 kr. Der skal således afsættes i alt 2,7 mio. kr.

Borgerrettede projekter

Ud fra en bredere idrætspolitisk betragtning kan udnyttelsesgraden i hallerne øges ved at lave initiativer, der øger borgernes idrætsdeltagelse generelt. Kultur- og fritidsforvaltningen har i dag en lang række projekter og udadrettede aktiviteter med sigte på at understøtte foreninger og få flere borgere til at dyrke foreningsidræt. Foreningsidrætten anvender i udpræget grad tiderne i prime-time og en øget tilslutning vil derfor ikke direkte kunne fylde hullerne i banetiderne ud.

Der kan dog også igangsættes projekter, der målrettes borgere med mulighed for at bruge idrætshallerne på tidspunkter med lave udnyttelsesgrader som fx borgere uden for arbejdsmarkedet, pensionister, studerende, virksomheder, mor/barn aktiviteter mv. Tilbuddene vil evt. kunne igangsættes og koordineres af en kommunalt ansat projektmedarbejder eller en aktivitetsmedarbejder på anlæggene.

Københavns Kommune
Kultur & Fritid udvalget
Kultur- og Fritidsforvaltningen

25. juni 2013

DBU København

Idrætsforum København (IFK) og Danmarks Idrætsforbund (DIF) har med interesse læst Kultur- og Fritidsforvaltningens undersøgelse af "Udnyttelse af idrætsfaciliteterne i København".

Vi er glade for, at Københavns Kommune gør sig overvejelser omkring, hvordan man i fremtiden giver københavnernes nye og bedre muligheder for at dyrke idræt.

Rapporten viser, at der på nogle områder er et væsentligt uudnyttet potentiale, men samtidig også, at der på mange områder er et betydeligt pres på faciliteterne.

IFK vil fremadrettet gerne i dialog med forvaltningen omkring en dybere analyse af lokalesituationen, og hvordan denne optimeres fremadrettet.

Vi ser perspektiver i undersøgelsen, men har samtidig en række klare forbedringsforslag til version 2. Eksempelvis har man i rapporten ikke taget stilling til arten af faciliteterne, alder, vedligeholdelsesstandard, beliggenhed, egnethed, sæsonlængde, kvalitet etc., ligesom den alene opererer med fire overordnede lokaletyper, idrætshaller, gymnastiksale, svømmehaller og græsbaner/kunstbaner samt en stor "rodekasse" af speciallokaler.

Vi ser frem til, at forvaltningen inviterer IFK og dermed DIF med i processen omkring fremtidige undersøgelser og udarbejdelsen af eventuelle tiltag i forlængelse af rapporten.

Det er vores opfattelse, at vi sammen kan sikre en endnu bedre udnyttelse af faciliteterne i København.

Såfremt Københavns Kommune måtte ønske det, stiller vi naturligvis gerne op og uddyber vores holdninger og kommentarer til rapporten.

Venlig hilsen
Idrætsforum København

Henrik Ravnild
Formand

Ved Sporsløjfen 10
2100 København Ø

Tlf. +45 3927 7144
Fax. +45 3927 7244

info@dbukoebenhavn.dk
www.dbukoebenhavn.dk